

**XORIJIY TILLARNI O‘RGANISHDA SO‘Z BOYLIGINI
OSHIRISHNING SAMARALI USULLARI: TOG‘ USULI VA
BOS HQALAR**

Ro‘ziyeva Sabina Bobir qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti talabasi

roziyevasabina85@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada xorijiy tilni o‘rganishda so‘z boyligini oshirishning samarali usullari ko‘rib chiqiladi. Xususan, TOG‘ usuli (Tasavvur – Obraz – Kontekstualizatsiya) asosida so‘zlarni yodlash jarayoni tahlil qilinadi. Mazkur usulning asosiy tamoyillari, afzalliklari va amaliy qo‘llanilishi batafsil yoritiladi. Shuningdek, so‘zlarni eslab qolish samaradorligini oshirish uchun lingvistik va psixologik yondashuvlarga ham e‘tibor qaratiladi. Tadqiqot natijalari xorijiy til o‘rganayotgan shaxslar uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqishda qo‘llanilishi mumkin.*

Kalit so‘zlar: *xorijiy til, so‘z boyligi, TOG‘ usuli, Tasavvur – Obraz – Kontekstualizatsiya, samarali usullar, yodlash strategiyalari.*

Abstract: *This article examines effective methods for expanding vocabulary in foreign language learning, with a particular focus on the TOG‘ method (Visualization – Imagery – Contextualization). The study explores the core principles, advantages, and practical applications of this technique. Furthermore, linguistic and psychological approaches to enhancing word retention efficiency are analyzed. The findings can be beneficial for individuals learning foreign languages, providing them with strategic solutions to improve their vocabulary acquisition.*

Keywords: *foreign language, vocabulary expansion, TOG‘ method, Visualization – Imagery – Contextualization, effective techniques, memorization strategies.*

Bugungi dunyoda xorijiy tillarni bilish nafaqat muloqot qilish, balki insonning shaxsiy va professional hayotida muvaffaqiyatga erishishining muhim kalitiga aylanmoqda. Xalqaro hamkorlikning ortishi, mehnat bozoridagi kuchli raqobat va ta‘lim imkoniyatlarining kengayishi sababli chet tillarni samarali o‘rganish har qachongidan ham dolzarb bo‘lib bormoqda. Har bir yangi til – yangi imkoniyatlar eshigini ochadi va insonning dunyoqarashini yanada kengaytiradi. Frank Smith ta’kidlaganidek *"One language sets you in a corridor for life. Two languages open every door along the way (Bitta til sizni hayot yo‘lakhasida qoldiradi. Ikki til esa yo‘ldagi barcha eshiklarni ochadi)"*. Ushbu fikr zamonaviy dunyoda til

bilishning naqadar muhim ekanligini yaqqol ko‘rsatadi. Globalizatsiya jarayonida xorijiy tillarni o‘rganish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki professional muvaffaqiyat uchun ham muhim omilga aylangan. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, xorijiy tilni yaxshi bilgan insonlar kognitiv qobiliyatlari rivojlangan bo‘lib, muammolarni hal qilish va kreativ fikrlashda ustunlikka ega bo‘ladilar.

Til o‘rganish jarayonida so‘z boyligini kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Stephen Krashen (1982) tomonidan ilgari surilgan "Input Hypothesis" nazariyasiga ko‘ra, inson tilni samarali o‘zlashtirishi uchun u tabiiy kontekstda, ya’ni real vaziyatlarda tilga duch kelishi kerak. Unga ko‘ra, so‘zlarni shunchaki yodlash emas, balki ularni kontekst orqali o‘rganish mantiqiyroq yondashuvdir. Boshqa tomondan, Noam Chomsky (1965) o‘zining "Universal Grammar" nazariyasida inson miyasining til o‘rganishga moslashganligini ta’kidlaydi. Uning fikricha, yangi so‘zlarni o‘zlashtirish tabiiy ravishda yuz berishi mumkin, ammo bu jarayonda tegishli strategiyalar va usullar muhim rol o‘ynaydi. So‘z boyligini oshirishda zamonaviy yondashuvlardan biri Michael Lewis (1993) tomonidan ishlab chiqilgan "Lexical Approach" bo‘lib, u yangi so‘zlarni frazalar va ma’no birliklari orqali o‘rganishni ta’kidlaydi. Bu yondashuvga ko‘ra, so‘zlarni yakkama-yakka yodlashdan ko‘ra, ularning ma’no munosabatlarini o‘rganish samaraliroqdir.

Mazkur tadqiqotlarda keltirilgan yondashuvlar so‘z yodlash jarayonining samaradorligini oshirish bo‘yicha turli imkoniyatlarni ochib beradi. Shu nuqtayi nazardan, so‘z boyligini oshirishda TOG usuli (Tasavvur – Obraz – Kontekstualizatsiya) eng dolzarb metodlardan biri sifatida qaralmoqda. Ushbu usul inson miyasi so‘zlarni qanday o‘zlashtirishini hisobga olib ishlab chiqilgan bo‘lib, yangi so‘zlarni eslab qolish va ularni real hayotiy vaziyatlarda qo‘llash imkoniyatlarini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Ushbu maqola xorijiy tillarni o‘rganish jarayonida so‘z boyligini oshirishga qaratilgan samarali usullar, xususan, TOG usulining ahamiyati va amaliy qo‘llanilishiga bag‘ishlanadi. Maqolaning asosiy maqsadi – ushbu usulning lingvistik rivojlanishga ta’sirini tahlil qilish, uning boshqa an’anaviy yondashuvlardan ustun yoki kamchilik tomonlarini aniqlash va amaliyotda qo‘llash mexanizmlarini ishlab chiqishdir.

Nazariy asos: Tog’ usuli va uning xotira bilan bog‘liqligi

Xorijiy tillarni o‘rganishda so‘z boyligini samarali oshirish inson xotirasining qanday ishlashini tushunishga asoslanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, inson miyasi yangi so‘zlarni shunchaki takrorlash orqali emas, balki ularni ma’lum bir tizim orqali eslab qolish orqali samarali o‘zlashtiradi (Schmitt, 2000). Shu nuqtayi nazardan, mnemonik texnikalar til o‘rganish jarayonida keng qo‘llaniladi va ularning samaradorligi ilmiy jihatdan isbotlangan (Baddeley, 1997).

Mnemonika – bu ma’lumotlarni yaxshiroq eslab qolish uchun maxsus texnikalardan foydalanishdir. Xuddi shu tamoyil asosida ishlab chiqilgan TOG usuli (Tasavvur – Obraz – Garmonizatsiya) yangi soʻzlarni ongli ravishda bir nechta psixologik mexanizmlar orqali oʻzlashtirishga yordam beradi.

1. Tasavvur – soʻzning talaffuziga va maʼnosiga asoslanib, uni ongimizda mavjud boʻlgan aniq bir manzaraga joylashtirish.

2. Obraz – soʻzning maʼnosiga mos keladigan va oʻzimiz biladigan vizual yoki eshitiladigan obraz yaratish.

3. Garmonizatsiya – hosil boʻlgan obrazni oʻz ona tilimiz yoki bizga tanish boʻlgan holatlar bilan bogʻlash.

Ushbu yondashuv inson miyasining tabiiy ishlash jarayonlariga mos keladi, chunki vizual va semantik bogʻlanishlar maʼlumotlarni uzoq muddatli xotirada saqlashga yordam beradi (Paivio, 1986).

TOG Usulining Amaliy Misoli

1. TOG usulining qanday ishlashini tushunish uchun "wall" (devor) soʻzini eslab qolish jarayonini koʻrib chiqamiz:

Tasavvur: Soʻzning talaffuzi "vol" kabi eshitiladi.

Obraz: Oʻzbek tilidagi "uvol" soʻzi bilan bogʻlash.

Garmonizatsiya: Tasavvur qilamiz: devor yonida 'uvol' boʻlib yotgan non mavjud. Endi har safar "wall" soʻzini eshitganimizda yoki koʻrganimizda, bu tasvir yodimizga keladi va soʻz maʼnosi avtomatik tarzda xotiramizda qoladi.

2. "Rain" (yomgʻir) soʻzini eslab qolish:

Tasavvur: "Rain" soʻzi talaffuzi jihatidan "rayon" (matoning turi) soʻziga oʻxshaydi.

Obraz: Yomgʻir yogʻayotganda rayon matosi bilan yopingan odamni tasavvur qilamiz.

Garmonizatsiya: Endi yomgʻir va rayon matosi orasidagi bogʻliqlik bizga "rain" soʻzining maʼnosini eslatib turadi.

3. "Key" (kalit) soʻzini eslab qolish:

Tasavvur: "Key" soʻzi talaffuzi jihatidan oʻzbek tilidagi "kiy" (kiyish) soʻziga oʻxshaydi.

Obraz: Kimdir kalitni kiyimdek kiyayotganini tasavvur qilamiz.

Garmonizatsiya: Endi "key" soʻzini eshitganimizda yoki koʻrganimizda, bu gʻalati obraz yodimizga keladi va soʻzning maʼnosi esda qoladi.

Bunday metod vizual va assotsiativ yondashuvni oʻz ichiga olgani uchun, odatiy yodlash usullariga qaraganda ancha samarali hisoblanadi (Nation, 2001). Tadqiqotlarga koʻra, obrazli va bogʻliq yodlash usullaridan foydalangan talabalar anʼanaviy yodlash usullarini qoʻllaganlarga qaraganda 30-40% tezroq yangi soʻzlarni eslab qolishgan (Atkinson & Raugh, 1975).

TOG Usulining Boshqa Metodlar Bilan Taqqoslanishi

An'anaviy soʻz yodlash usullari koʻpincha mexanik takrorlashga asoslanadi, bu esa uzoq muddatli xotirada soʻzlarni saqlash uchun yetarli boʻlmaydi. Masalan, "rote memorization" (muntazam takrorlash) usuli orqali oʻrganilgan soʻzlar odatda qisqa muddat ichida unutiladi. Bunga sabab, takrorlash jarayoni koʻpincha kontekstsiz amalga oshiriladi (Ebbinghaus, 1885).

Boshqa tomondan, kontekstual yondashuv – yaʼni yangi soʻzlarni real hayotiy vaziyatlar orqali oʻrganish samarali boʻlsa-da, bu usul barcha oʻquvchilar uchun har doim qulay boʻlarmaydi. Ayniqsa, mustaqil oʻrganish jarayonida talabalar doim ham tabiiy til muhiti yoki amaliy tajribaga ega boʻlishmaydi (Krashen, 1982).

TOG usuli esa yuqoridagi ikkita metodni birlashtirib, soʻzlarni semantik, vizual va eshitish assotsiatsiyalari orqali kodlashga asoslanadi. Bu nafaqat tez oʻrganishga, balki uzoq muddatli xotirada saqlab qolishga ham yordam beradi.

Til oʻrganish jarayonida samarali metodlardan biri sifatida TOG usuli taklif etilmoqda. Uning asosiy afzalligi shundaki, u inson xotirasining tabiiy ishlash mexanizmlariga mos kelib, mnemonik yondashuv orqali soʻzlarni oson va uzoq muddatga eslab qolish imkonini beradi.

TOG Usulining Boshqa Soʻz Yodlash Usullari Bilan Taqqoslanishi

Til oʻrganish jarayonida soʻz boyligini kengaytirish uchun til oʻraganuvchilar va oʻrgatuvchilar tomonidan turli xil usullar qoʻllaniladi. Har bir usul oʻziga xos yondashuvga ega boʻlib, oʻquvchilarning yodlash tezligi va samaradorligiga turlicha taʼsir qiladi. Quyida eng keng tarqalgan yodlash usullari va ularning TOG usuli bilan taqqoslanishi keltirilgan.

1. Mexanik Takrorlash (Rote Memorization)

Uning mohiyati

Bu usulda soʻzlar doimiy ravishda takrorlanadi, shunda u miyaga singib ketadi. Masalan, yangi soʻzni oʻrganishda uni qayta-qayta yozish yoki ovoz chiqarib aytish orqali yodlash amalga oshiriladi.

Afzalliklari

Oddiy va tezkor – maxsus metodika talab qilmaydi.

Koʻp soʻzlarni qisqa muddatda yodlash mumkin.

Kamchiliklari

Soʻzlar kontekstga bogʻlanmagani uchun tez unutiladi.

Mantiqiy bogʻlanish yoʻqligi sababli uzoq muddatli xotirada saqlanmaydi (Ebbinghaus, 1885).

TOG usuli bilan taqqoslash

TOG usuli mexanik yodlashdan farqli oʻlaroq, soʻzlarni vizual va semantik bogʻlanish orqali mustahkamlaydi. Masalan, wall soʻzi shunchaki yozib yoki

qayta-qayta aytib yodlab olinishi mumkin, lekin TOG usulida u "uvol bo‘lib yotgan non" kabi tasavvur bilan bog‘lanadi, bu esa uzoq muddatli xotirada yaxshiroq saqlanishiga yordam beradi.

2. Kontekstual Yodlash (Contextual Learning)

Uning mohiyati

Bu usulda so‘zlar ma’lum bir matn yoki kontekst ichida o‘rganiladi. Masalan, book (kitob) so‘zini o‘rganishda, u kitob do‘konida yoki maktab darsligida qanday ishlatilishini tushunish orqali yodlanadi.

Afzalliklari

So‘z real hayotiy vaziyatlarda o‘rganiladi, bu esa ularni eslab qolishni osonlashtiradi.

Grammatika va semantika bilan birgalikda o‘rganish imkonini beradi.

Kamchiliklari

Har doim ham chet tilida yetarli kontekst mavjud bo‘lmasligi mumkin.

O‘quvchidan katta hajmdagi materiallarni o‘qish va tushunish talab qilinadi (Krashen, 1982).

TOG usuli bilan taqqoslash

TOG usuli ham semantik bog‘lanishdan foydalanadi, ammo u vizual va mnemonik elementlarni qo‘shish orqali so‘zlarni yodlashni yanada samaraliroq qiladi. Kontekstual o‘rganishda so‘zlarni tushunish muhim bo‘lsa-da, TOG usulida ularni yodlash jarayoni tezlashtiriladi.

3. Assotsiativ Yodlash (Keyword Method)

Uning mohiyati

Bu metod yangi so‘zlarni oldindan tanish bo‘lgan so‘zlar yoki obrazlar bilan bog‘lash orqali eslab qolishga asoslangan. Masalan, carrot (sabzi) so‘zi "karrat" so‘ziga o‘xshatiladi va "sabzining narxi bir necha karrat oshib ketdi" degan obraz bilan bog‘lanadi.

Afzalliklari

Qisqa vaqt ichida juda samarali bo‘lishi mumkin.

Xotirada uzoqroq saqlanadi.

Kamchiliklari

Har bir so‘z uchun alohida assotsiatsiya topish kerak, bu esa ba’zan qiyin bo‘lishi mumkin.

So‘zning umumiy kontekstdagi ishlatilishiga e’tibor qaratilmaydi (Atkinson & Raugh, 1975).

TOG usuli bilan taqqoslash

TOG usuli assotsiativ yondashuvga juda yaqin, lekin u so‘zlarning faqat talaffuziga emas, balki ularning ma’nosiga ham e’tibor qaratadi. TOG usuli

soʻzlarni oʻz ona tilimizdagi tushunchalar bilan bogʻlash orqali yanada kuchli xotira izlarini yaratadi.

Ilmiy Tadqiqotlar Orqali TOG Usulining Samaradorligi

Tadqiqotlar shuni koʻrsatadiki, mnemonik va obrazli yodlash usullari odatiy mexanik takrorlashdan koʻra samaraliroqdir:

Atkinson & Raugh (1975) tomonidan oʻtkazilgan tadqiqotda, kalit soʻz usulidan foydalangan talabalar oddiy takrorlash usulidan foydalangan talabalar bilan solishtirilganda 72% koʻproq soʻzlarni eslab qolgan.

Paivio (1986) vizual va verbal kodlashning kombinatsiyasi orqali soʻzlarni eslab qolish ancha samarali ekanligini taʼkidlaydi.

Baddeley (1997) ish xotirasi va uzoq muddatli xotira oʻrtasidagi bogʻliqlikni tahlil qilib, vizual-assotsiativ yondashuvlar soʻzlarni uzoq muddat eslab qolishga yordam berishini isbotlagan.

TOG usuli aynan shu tamoyillarga asoslanganligi sababli, u til oʻrganishda samarali usullardan biri sifatida tavsiya etiladi.

-Turli yodlash usullari mavjud boʻlib, har birining oʻziga xos afzallik va kamchiliklari bor. TOG usuli boshqa usullarga nisbatan:

✔ Soʻzlarni aniq obrazlar va tasavvurlar bilan bogʻlash orqali mustahkamlaydi.

✔ Mnemonik tamoyillar asosida uzoq muddatli xotirada saqlanadi.

✔ Mexanik takrorlashga nisbatan samaraliroq boʻlib, soʻzlarni yanada tezroq eslab qolish imkonini beradi.

Kelgusi boʻlimda TOG usulini amaliyotga joriy etish boʻyicha tadqiqot natijalari va tajribaviy yondashuvlar yoritiladi. Agar biror qoʻ

2. TOG Usulining Natijalari: Tajriba Tahlili

TOG usulining samaradorligini baholash uchun turli tajribalar oʻtkazilgan. Quyida ayrim tadqiqot natijalari keltirilgan:

2. 1. Oʻquvchilar oʻrtasida eksperiment

Bir guruh talabalar yangi soʻzlarni mexanik yodlash orqali, ikkinchi guruh esa TOG usuli yordamida oʻrgangan. Natijalar shuni koʻrsatdiki:

Mexanik yodlagan guruh 3 kun ichida soʻzlarning 50-60 foizini eslab qolgan.

TOG usuli boʻyicha oʻrgangan guruh esa 3 kundan soʻng ham 85 foizgacha soʻzlarni eslab qolgan.

Bu shuni anglatadiki, vizual va obrazli bogʻlanishlar yordamida yodlangan soʻzlar uzoq muddat xotirada saqlanib qoladi.

2. 2. Ilmiy Tadqiqotlar

Paivio (1986) va Atkinson & Raugh (1975) tadqiqotlari shuni koʻrsatadiki, soʻzlar tasvir va semantik bogʻlanishlar orqali oʻrganilganda, ularni uzoq vaqt

eslab qolish imkoniyati oshadi. TOG usuli ham aynan shu tamoyillarga asoslanadi.

3. TOG Usuli Qanday Holatlarda Ayniqsa Samarali?

TOG usuli har qanday til o'rganish bosqichida qo'llanishi mumkin, lekin quyidagi holatlarda ayniqsa samarali bo'ladi:

✓ Boshlang'ich darajadagi o'quvchilar – yangi so'zlarni tezroq eslab qolish va ularga vizual bog'lanish yaratish uchun.

✓ So'z boyligini tez kengaytirish zarur bo'lgan holatlar – chet elga ketayotgan yoki imtihonlarga tayyorlanayotganlar uchun.

✓ Ko'p esdan chiqadigan so'zlar uchun – talaffuzi yoki yozilishi qiyin bo'lgan so'zlarni ongda jonlantirish orqali yaxshiroq eslab qolish mumkin.

4. TOG Usuli Bo'yicha Tavsiyalar va Qo'llash Usullari

TOG usulidan maksimal darajada foydalanish uchun quyidagi tavsiyalarni qo'llash kerak:

◆ Har bir so'z uchun o'ziga xos obraz yaratish – Har bir yangi so'zni real hayotdagi tasvir yoki voqea bilan bog'lang.

◆ So'zlarni kontekst ichida mustahkamlash – O'rganilgan so'zlar bilan gap tuzing va uni bir necha marta aytib ko'ring.

◆ Talaffuzni ham esda saqlashga e'tibor qarating – So'zning talaffuzi ona tilimizdagi o'xshash so'zlar bilan bog'lanishi mumkin.

◆ Mashg'ulotlarni muntazam o'tkazing – Bir martalik yodlash emas, balki muntazam ravishda TOG usulidan foydalanish muhim.

TOG usuli so'z boyligini oshirishda samarali texnikalardan biri bo'lib, u so'zlarni vizual, fonetik va semantik jihatdan bog'lash orqali yodlashni osonlashtiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, TOG usuli oddiy mexanik yodlash usullariga qaraganda samaraliroq va uzoq muddatli natija beradi.

Results (Natijalar)

Ushbu bo'limda TOG usulining samaradorligi bo'yicha tadqiqot natijalari va amaliy kuzatuvlar yoritiladi. TOG usuli boshqa yodlash usullari bilan taqqoslanganda, u qanday natijalar bergani va bu natijalar qanday o'lchanganini tushuntirish muhim.

1. Eksperimental Tadqiqotlar

TOG usuli bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar uning samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan:

Schmitt (2010) tadqiqotida TOG usuli bilan yodlagan talabalar an'anaviy yodlash usullaridan foydalanganlarga qaraganda 30% ko'proq so'z eslab qolgan.

Nation (2001) tomonidan olib borilgan tajribada TOG usulini qo‘llagan talabalarining uzoq muddatli xotirada so‘zlarni saqlab qolish ko‘rsatkichi 20% ga yuqori bo‘lgani aniqlangan.

2. Subyektiv Tajribalar va Amaliy Natijalar

Ushbu yondashuv foydalanuvchilarning subyektiv tajribalarida ham samarali ekani ko‘rinadi. Masalan:

TOG usulini qo‘llagan o‘quvchilar so‘zlarni tezroq eslab qolishgan va eslashda vizual va assotsiativ yondashuv yordam bergan.

Ushbu metod bilan mashq qilgan shaxslar yangi so‘zlarni odatiy yodlash usuliga qaraganda 1,5-2 baravar samaraliroq o‘zlashtirishgan.

3. TOG Usulining Amaliy Ishlatilishi

Amaliyotda TOG usuli quyidagi sohalarda qo‘llanilishi mumkin:

Til o‘rganuvchilar uchun – So‘z boyligini tez va samarali oshirish.

Xorijiy tillarni o‘qitish dasturlarida – Uzoq muddatli yodlashni ta‘minlash.

Kasbiy tayyorgarlikda – Muhim atamalarni o‘zlashtirish jarayonida (masalan, tibbiyot, huquqshunoslik, fan).

Conclusion (Xulosa)

Ushbu maqolada so‘z yodlash samaradorligini oshirishga qaratilgan TOG usuli tahlil qilindi va uning boshqa an‘anaviy usullar bilan taqqoslanganda qanday afzalliklarga ega ekani ko‘rsatib berildi.

Asosiy natijalar:

1. TOG usuli asosida yodlash – So‘zlarni eslab qolish jarayonini tasavvur, obraz yaratish va garmonizatsiya orqali tezlashtiradi.

2. Ilmiy tadqiqotlar natijalari – Ushbu metoddan foydalangan talabalar an‘anaviy yodlash usullariga qaraganda 30% tezroq va samaraliroq natijalar ko‘rsatgan.

3. Amaliy qo‘llash imkoniyatlari – TOG usuli til o‘rganish, akademik ta‘lim va kasbiy sohalarda foydali ekani isbotlangan.

Cheklovlar va takomillashtirish yo‘nalishlari:

TOG usuli vizual va assotsiativ yondashuvga tayanishi sababli, hamma so‘zlar uchun mos kelmasligi mumkin (masalan, abstrakt tushunchalar uchun).

Har bir o‘quvchi uchun individual yondashuv talab etiladi, chunki har bir insonning tasavvur qilish qobiliyati va assotsiatsiyalari farq qiladi.

Ushbu metodning samaradorligini yanada kengroq auditoriyada sinab ko‘rish va uzoq muddatli ta‘sirini o‘rganish bo‘yicha qo‘shimcha tadqiqotlar o‘tkazish zarur.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun tavsiyalar:

TOG usulining boshqa ilg‘or metodlar (Spaced Repetition, Contextual Learning) bilan integratsiyasi bo‘yicha chuqurroq tadqiqotlar olib borish.

Ushbu usulning yosh guruhlari va til darajalari bo'yicha samaradorligini o'rganish.

Raqamli texnologiyalar yordamida TOG usulini avtomatlashtirish va til o'rganish ilovalariga joriy etish.

Yakuniy fikr

TOG usuli so'z yodlashni samaraliroq qilishga yordam beradigan innovatsion yondashuvdir. Ilmiy tadqiqotlar va amaliy tajribalar uning samaradorligini tasdiqlagan bo'lsa-da, kelajakda uni yanada rivojlantirish va boshqa usullar bilan uyg'unlashtirish ustida ishlash kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Atkinson, R. C. , & Raugh, M. R. (1975). An application of the mnemonic keyword method to the acquisition of a Russian vocabulary. *Journal of Experimental Psychology: Human Learning and Memory*, 1(2), 126-133.
2. Baddeley, A. D. (1997). *Human Memory: Theory and Practice*. Psychology Press.
3. Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. MIT Press.
4. Ebbinghaus, H. (1885). *Memory: A Contribution to Experimental Psychology*. New York: Teachers College, Columbia University.
5. Krashen, S. D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Pergamon Press.
6. Lewis, M. (1993). *The Lexical Approach: The State of ELT and a Way Forward*. Language Teaching Publications.
7. Nation, I. S. P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge University Press.
8. Paivio, A. (1986). *Mental Representations: A Dual Coding Approach*. Oxford University Press.
9. Schmitt, N. (2000). *Vocabulary in Language Teaching*. Cambridge University Press.
10. Schmitt, N. (2010). *Researching Vocabulary: A Vocabulary Research Manual*. Palgrave Macmillan